

U komt toch ook op de Historische Avond ?

Presentatie van boek over het slagersvak vroeger en nu in Diepenveen

Op de Beestenmarkt in Deventer werden koeien opgekocht voor de vleeswarenfabriek van Stegeman. De kleine kudde werd daarna over de Ceintuurbaan naar de fabriek geleid voor de slacht. (Collectie Stads- en Athenaeumbibliotheek nr. 001698)

Diepenveen telde tot diep in de jaren vijftig – net als andere dorpen – diverse slagers, kruideniers en bakkers. Veel van deze neringdoenden zijn van het toneel verdwenen. De Historische Vereniging Dorp Diepenveen en omgeving vond het dan ook de hoogste tijd om het reilen en zeilen van deze winkeliers in beeld te brengen.

De interviewgroep ging aan het werk en besloot om eerst de slagers en het slagersvak onder de loep te nemen. Al direct liep de werkgroep tegen vragen aan, veel vragen. Zoals: wie weet nog wat te vertellen van slagerij Veldman, Kloosterboer, Regterschot of Singel? Vroeger stond de vleesfabriek in Diepenveen, wat gebeurde er nu eigenlijk allemaal? Hoe begon de slagerij van Middeldorp en Harmsen? Hoe werd vroeger op de boerderij geslacht? Hoe werd vroeger vlees geconserveerd? Vragen die om een antwoord vroegen. Gelukkig kwam dankzij interviews met veel Diepenveners en napluizen van oude documentatie veel informatie boven water. Al die verhalen werden verwerkt in een luchtig geschreven boek met de veelzeggende titel:

Zo zolt he'k 't nog nooit egèten

Verhalen over het slagersvak in Diepenveen en omgeving

Voor deze titel is gekozen vanwege het forse zoutgebruik vroeger en vanwege bijzondere onthullingen betreffende het slagersvak in en rond het dorp Diepenveen. In het boek zijn verder diverse oude Diepenveense recepten te vinden en grappige spreekwoorden. De feestelijke presentatie van het boek zal plaatsvinden op

'Historische Avond', donderdag 8 november 20.00 uur

(Zaal open vanaf 19.30u) - Hof Van Salland, Diepenveen

Natuurlijk kunt u op deze avond dit prachtige boek kopen. Daarna ligt het in diverse winkels in het dorp en bij boekhandels in Deventer en Olst. Een origineel cadeau voor de feestdagen!

Behalve de presentatie van het nieuwste (zesde!) boek uit de Historische Reeks zal er nog veel meer aan bod komen. De pronkrollen uit de nalatenschap van Toos Steunenberg worden getoond. Verderop in deze nieuwsbrief kunt u hier meer over lezen. De dames van de textielgroep (Riek Visser, Janny Busser, Mientje Denekamp en Alie de Vries) zullen over deze pronkrollen vertellen en ze schijnen ook nog een verrassing in petto te hebben!

In de pauze zijn er verrassingen en kan er gezellig bijgepraat worden. De avond zal 'omlijst' worden met gezellige accordeonmuziek. Dus ... u komt toch ook op de Historische Avond?

Vlakkbij het voltooide station van de OLDO-spoorlijn liet Marten Regterschot zijn nieuwe slagerij bouwen. Onder deze foto uit de Diepenveense V.V.V.-folder van 1936 staat gedrukt 'Regterschot is en blijft je adres'. (Collectie Historische Vereniging Diepenveen e.o)

Historische Vereniging
Dorp Diepenveen en Omgeving
Opgericht november 1998

Bestuur

- Herman Denekamp (voorzitter)
- Jan Harmelink (penningmeester)
- Harrie van Klaveren (secretariaat)
- Wilbert Derksen (interviewgroep)
- Hans Ekkel (PR-groep)
- Jan van Ginkel (verzamelgroep)
- Leo Hattink
- Lamberthe de Jong (PR en contactpersoon)
- Harry Mulder (fotografie)
- Joke Riemersma-Veeneman (ledenwerving)
- Annie de Ruiten-Vossebelt
- Wim A. Roetert (contact knipselgroep)

Overige contactpersonen

- Ria Meeuwse (fotoarchiefgroep)
- Riek Visser-Haarman (textielgroep)
- José Groen-Bekema (Nieuwsbrief, tel.: 592992
emailadres: josegroen@home.nl)

Correspondentieadres

Stijne van Sallandtstraat 95
7431 GP Diepenveen
tel. 0570-560673

E-mail:

info@historischeverenigingdiepenveen.nl

Website:

www.historischeverenigingdiepenveen.nl

Verzameladres historische artikelen en foto's:

- Jan van Ginkel,
Dorpsstraat 2, Diepenveen

Expositie- en werkruimte bibliotheek:

- Gerry Berends-Kelder en Theo Hoetink (contactpersonen).
In de vitrine is historisch materiaal te zien.

Fotoarchiefgroep in de Openbare Bibliotheek:

Dinsdagmiddag van 14.30-16 uur

Contributie

€ 11,50 per gezin per kalenderjaar.
Rabobank Deventer
nr. 37.77.33.628

© Historische Vereniging Dorp Diepenveen en Omgeving.

PR-groep: Catherine Bolkestein, Ben Droste, Hans Ekkel, José Groen-Bekema, Herman Hogen Esch, Lamberthe de Jong, Harrie van Klaveren en Hajjo Zwager

Eindredactie: José Groen-Bekema

Foto's: Harry Mulder, fotoarchiefgroep
Historische Vereniging

Druk: De Kroon, Olst

ISSN 1569-7878 Verschijnt 2x per jaar

Vitrine in de bibliotheek

In verband met het onderwerp van het nieuwe boek in de Historische Reeks is de expositievitrine in de bibliotheek de komende maanden gewijd aan 'slagers in Diepenveen'. Gerry Berends en Theo Hoetink hebben allerlei materiaal verzameld over slagers van vroeger en nu.

Wist u trouwens dat iedere dinsdagmiddag van 14.30-16 uur de fotoarchiefgroep in de bibliotheek werkt? Deze kreeg onlangs een nieuwe hoek waar meer ruimte beschikbaar is. Neemt u eens een kijkje en neem dan uw oude foto's mee voor informatie!

V.l.n.r. voorzitter Herman Denekamp, Gerrie Roetert-Grootentraast, secretaris Harrie van Klaveren en erelid Wim Roetert.

Erepenning uitgereikt aan Wim Roetert

Op zondag 10 juni is de erepenning uitgereikt aan Bestuurslid Wim Roetert. Tijdens de ledenvergadering van 5 april was Wim al benoemd tot erelid van de vereniging en is hem een oorkonde overhandigd, maar de bijbehorende penning was nog niet beschikbaar.

Die is hem nu alsnog opgespeld. Wim Roetert is een van de oprichters

Archiveren

Wie vindt het leuk om het archief van de vereniging samen met andere vrijwilligers op peil te brengen? De foto's en spullen van de textielgroep zijn al uitgezocht, maar alle voorwerpen, oude knipsels, schilderijen, boekjes, e.d. liggen nog te wachten om te worden geïnventariseerd. Voor meer informatie belt u met de secretaris Harrie van Klaveren (560673) of u stuurt een e-mail naar info@historischeverenigingdiepenveen.nl.

In deze nieuwsbrief:

Erepenning voor Wim Roetert
Vitrine
Boekje over de geschiedenis van de IJssel
Pronkrollen van Toos Steunenberg
Lutje Hus
Afscheidsboek voor burgemeester Doffegnies
De Kieften
Diepenveen op de (ansicht)kaart
Oud en nieuw op de foto
Een wandelende Diepenvener vertelt
Foto-expositie
Burgemeester op bezoek in Diepenveen

Te zien op donderdag 8 november: Pronkrollen van Toos Steunenberg

Uit de nalatenschap van Toos Steunenberg (1912-2005) ontving onze textielgroep vorig jaar twee bijzondere 'pronkrollen'. Dat zijn examenstukken die meisjes vroeger maakten op naaischolen en modevakscholen. De vaak meters lange en zo'n 30 cm brede rollen zijn voornamelijk gemaakt in de korte periode van 1880-1930 en daardoor nogal zeldzaam.

Elke pronkrol bestaat uit diverse aan elkaar genaaide lapjes, die elk een onderdeel van de techniek weergeven, bijvoorbeeld borduur-, haak-, macramé- en naaitechnieken. Ook werden ze wel in boekvorm bij elkaar gebonden tot albums.

De meters lange pronkrollen van Toos Steunenberg bevatten ook meer dan 20 borduur- en naai-technieken. Ze zijn met oranje

Toos Steunenberg in juni 2000. De foto is afkomstig uit: 'Oude Diepenveners doen een boekje open (2001)'. Hierin staat een interview met Toos.

katoen gevoerd en tussen de zeventig en tachtig jaar oud.

Op de komende historische avond van 8 november in de Hof van Salland vertelt de textielgroep meer over de pronkrollen. De dames van de groep (Riek Visser, Janny Busser, Mientje Denekamp en Alie de Vries) hebben ook een verrassing in petto!

Wie was Toos Steunenberg?

Toos Steunenberg werd geboren op 5 januari 1912 in Olst, aan de Boxbergerweg 3 net over de grens van Diepenveen. Ze ging als meisje naar de lagere school

in Hengforden en daarna naar de Modevakschool van de dames Bronswijk aan de vroegere Domstraat in Olst.

Eerst leerde Toos voor coupeuse, daarna voor costumière en ten slotte maakte ze ook de opleiding voor lerares af. Ze heeft echter nooit als lerares gewerkt, maar wel bij vele Diepenveners als huisnaaister. Ze deed van alles, van verstelwerk tot het maken van nieuwe kleding en zelfs trouwja-ponnen. Zelf trouwde Toos niet. Later woonde ze op Sparrenheuvel. Ze overleed op 16 februari 2005.

Oproep voor oude pronkrollen

Volgens de dames van de textielgroep zijn er vast nog meer oude, vooroorlogse pronkrollen in Diepenveen (of Olst) te vinden. Ook na de Tweede Wereldoorlog hebben veel vrouwen een handwerkklap in allerlei technieken gemaakt. Riek Visser en Janny Busser zaten ook op les bij de Modevakschool van de dames Bronswijk in Olst. Oude pronkrollen van voor de oorlog zijn er weinig.

Heeft u zo'n rol en vindt u het leuk om deze aan de textielgroep of op de historische avond te laten zien, neemt u dan contact op met Janny Busser, Kerkplein 2, tel 592546 of met Riek Visser, Draaiomsweg 14/a, tel 642483.

Boekje over IJssel-geschiedenis

Afgelopen zomer verscheen *De IJssel als strijdtonel*. Het beschrijft de geschiedenis van vijf historische plekken langs de IJssel, van Deventer tot Kampen. Over de vikingen, watergeuzen, Spaanse troepen, kozakken en de Koude Oorlog. Bij het boekje, dat € 9,95 kost, horen ook luisterverhalen. Die kunnen worden gedownload vanaf de website www.ijssel.info. Het boekje werd uitgegeven in samenwerking met het Gelders Overijssels Bureau voor Toerisme.

Het Lutje Hus aan de Molenweg 73A (foto rond 1930).

De geschiedenis van het Lutje Hus aan de Molenweg

De eerste steen voor het huidige 'Lutje Hus' werd op 6 mei 1925 gelegd door toen 9-jarige Paul Jan Knottenbelt. De oprit was toen aan de Olsterweg (nu aan de Molenweg). Het landhuis werd gebouwd op een licht glooiende verhoging, op een stuifduin dat er al sinds de laatste IJstijd ligt. Beuken en eiken groeien er goed, maar voor fruitbomen of een moestuin is de plek ongeschikt. Rondom het huis was toen een heidegebied met Douglas den- nen. Voor het nieuwe huis werd een vijver gegraven om zand voor de oprit te winnen. Ook werd er een put geslagen voor bronwater.

Vanuit het huis was de molen te zien die honderd meter verderop aan de Molenweg stond (de molen is in 1933 afgebrand). Een eetkamerraam op de hoek werd speciaal vanwege dit uitzicht schuin geplaatst. Toen was er nog aan alle kanten voldoende uitzicht, nu staat er een heel bos rond het huis.

De familie Knottenbelt woonde al sinds 1920 in Diepenveen. Grootvader Tjeerd bezat een huis en grond aan de Olsterweg en het daarachter gelegen bos aan de Molenweg. Dit witte boeren- huis (tegenover De Keur, waar nu de familie De Boer woont) heette oorspronkelijke Lutje Hus; er stonden twee bakstenen kolommen bij de oprit, met op de een Lutje en op de ander Hus. Volgens Paul Jan Knottenbelt komt de naam 'Lutje Hus' uit Finland, maar ook is het Gronings voor Klein Huis...

In 1925 zijn de kolommen ver- plaatst naar de nieuwe oprit van het nieuwe Lutje Hus dat in het erachter gelegen heideveld werd gebouwd. De oprit bleef toen echter nog aan de Olsterweg.

Pas in 1969 kwam er een nieuwe oprit aan de Molenweg en toen zijn de bakstenen kolommen daar weer opgemetseld. Het oude Lutje Hus heeft ook nog de naam Keep Smiling gedragen.

Het echtpaar Tillema gaat ver- huizen van de Molenweg naar Deventer. Een reden voor Piet Tillema om zijn zolder op te rui- men. De historische vereniging kreeg onder andere een verhaal over de geschiedenis van zijn huis, het zogenaamde 'Lutje Hus' op nummer 73a.

Op 6 mei 1925 werd daarvoor de eerste steen gelegd door de jonge Paul Jan Knottenbelt. Ter gelegenheid van diens 80ste verjaardag in 1996 schreef Piet Tillema, met hulp van enkele bewoners van Diepenveen, de geschiedenis van zijn huis.. Paul Jan Knottenbelt stuurde later een brief met geschiedenis van zijn familie.

Onderstaand een samenvatting uit deze twee authentieke ver- halen.

Later kwam hiernaast het club- huis van schietvereniging De Vijf Rozen te staan.

Diverse bewoners

Van 1925 tot 1940 woonde de familie J. Knottenbelt in het Lutje Hus, waarbij de ingang dus nog steeds aan de Olster- weg lag. Daarna verhuisde vader Knottenbelt naar het ook door hem gebouwde 'Boschhuis' op Molenweg 73. Dit is sindsdien aardig uitgebreid en nu in het bezit van de familie Lok.

In 1940 werd het Lutje Hus ver- kocht aan de familie Van Ben- them, die er 25 jaar bleef. De heer Van Benthem was oprichter van de farmaceutische industrie in Olst.

De familie Ankersmit was de volgende bewoner, van 1965 tot 1969. Jan Ankersmit liet het huis uitbreiden met een bijkeuken en serre en het balkon verwijderen. Ook werd er binnenshuis veel verbouwd. Na hun vertrek naar Hengelo woonde de familie Van

Loen in het huis. De heer Van Loen was mededirecteur van het bedrijf van de familie Schoemaker-Vaessen. Een deel van de grond werd echter niet meeverkocht (Jan Ankersmit behield een stuk bos en ook de heer Schoemaker nam een deel van het perceel voor zijn rekening). Door familie Van Loen werd de nieuwe oprit aangelegd aan de Molenweg. Daar kwamen de bakstenen kolommen ook weer te staan.

Sinds 1972 woont de familie Tillema in het huis met rondom een stuk grond van 7.420 vierkante meter. Het huis werd pas in 1990 aangesloten op de riolering en een paar jaar later op het gasnet. Er hoort ook een koetshuis bij, dat eerst als schuur stond bij het oude Lutje Hus aan de Olsterweg. Volgens de brief van Paul Jan Knottenbelt heeft de aannemer indertijd de schuur op rollen gezet en zo verplaatst naar de huidige plek. Paul Jan Knottenbelt is later naar de Verenigde Staten geëmigreerd en in 2003 overleden. Piet Tillema en zijn vrouw hebben ruim 35 jaar met veel plezier in Lutje Hus gewoond.

Lamberthe de Jong is historica en journaliste. Ze publiceerde eerder over regionale geschiedenis en over vrouwen-geschiedenis. Zij maakt deel uit van het bestuur van de Historische Vereniging Dorp Diepenveen en omgeving en is bovendien actief lid van de PR-groep.

Afscheid van de gemeente Diepenveen

Onder deze titel werd burgemeester Doffegnies een uniek boek aangeboden. Het was ter gelegenheid van zijn afscheid als burgervader van Diepenveen in het jaar 1915. Het was eigenlijk meer een album dan een boek. Ieder gezinshoofd uit Diepenveen had er zijn naam in geschreven. Het was rijk geïllustreerd met pentekeningen van de Deventer kunstenaar Johan Bokhorst (1865 – 1942) en voorzien van foto's van markante plaatsen in de toenmalige gemeente, gemaakt door de fotograaf J.H.Rutgers (1879-1963).

Dit bijzondere album werd door Lamberthe de Jong bewerkt. Ook schreef ze er aanvullende teksten bij die een schat aan informatie bevatten over de ge-

meente Diepenveen van toen. Die gemeente behelsde niet alleen ons huidige dorp Diepenveen, ook de dorpen: Lettele, Okkenbroek, Schalkhaar en Colmschate en de buurtschappen: Averlo, Borgele, Frieswijk, Linde, Oxe, Rande, Tjoene, en Weteringen. Al deze dorpen en buurtschappen komen aan bod in dit fraai vormgegeven boek. Zowel plekjes als mensen van zo'n honderd jaar geleden worden in de teksten van Lamberthe weer tot leven gewekt.

Op 6 november wordt dit boek gepresenteerd in de Athenaeumbibliotheek en vanaf die datum kunt u het bij Aalpoel en Praamstra kopen voor 19.50 euro. De presentatie begint om 20.00 uur en is vrij toegankelijk.

Oproep

Tot onze spijt heeft Catharine Bolkenstein de PR-groep verlaten. Zij heeft zich daar gedurende enige jaren intensief en met zichtbaar plezier voor ingezet. Helaas kan ze dit niet meer combineren met haar andere bezigheden.

Vanwege haar vertrek zijn we op zoek naar versterking van de PR-groep. Deze groep bestaat uit een aantal enthousiaste mensen die samen o.a. zorg dragen voor de uitgaven van de vereniging en voor de nieuwsbrief.

Als u geïnteresseerd bent in de geschiedenis van Diepenveen en als het u leuk lijkt om uw steentje bij te dragen aan het vastleggen en bewaren van deze geschiedenis, dan kunt u contact opnemen met Harrie van Klaveren (secretariaat), tel. 560673, of met een van de leden van de PR-groep.

De Kieften

Gerrie Vrieling-Kieftenbelt en An Kieftenbelt schreven een verhaal over de familie Kieftenbelt.

Gerrie is de jongste dochter van Dirk en Gerretje en An de oudste dochter van Jan en Annie.

De familie Kieftenbelt komt oorspronkelijk van de Platvoet. Volgens het Burgerlijk Wetboek van 1804 zijn Albert Kieftenbelt (kledermaker) en Geertrui Hoekman onze voorouders.

Eén van hun kleinzonen was Gerhard Antonie (16-9-1861 – 20-8-1936) die huwde met Trijntje de Vries uit Heerenveen (29-4-1867 – 20-8-1948). Dit zijn onze grootouders Kieftenbelt (met een t).

Het huis waarin zij woonden is op de hoek van de Zandwetering en Schildersstraat. In de twintiger jaren lieten zij het eerste huis aan de Schildersstraat bouwen, waar ze enkele jaren woonden en daarna verhuurden aan de familie Gerritsen.

Opa en “opoe” Kieftenbelt (door de kleinkinderen zo genoemd) kregen 4 zonen: Harmen (1897), Dirk (1899), Albert (1901) en Jan (1907).

Generaties lang waren er kleermakers in de familie, al vanaf 1804.

Naast kleermaker was opa ook nog koster van de Nederlands Hervormde Kerk. Een van zijn kenmerken was een statige houding en het grijze, en brosse, geknipte haar. Opoe herinneren wij ons als een vrouw met strak naar achteren gekamd haar, een streng kijkend gezicht en voor die tijd altijd lange rokken (japonnen) dragend met schort erover.

Mijn vader Jan en oom Dirk hebben vele verhalen over de dorpsbewoners en speciale gebeurtenissen in het dorp verteld en wel zo vaak dat wij u sommige verhalen niet willen onthouden.

Allereerst wil ik het verhaal van de familie Kastelein aanvullen. (Zie nieuwsbrief 14, red.) Zoals Henk al vertelde heeft zijn vader Bert, afkomstig uit Amsterdam de kledermakerij in 1933 overgenomen. Hij was verloofd met Alie Esselink. Zij diende evenals mijn moeder Annie La Grouw bij dezelfde familie in Amsterdam. De dames raakten bevriend en Alie ging na haar huwelijk met Bert in Diepenveen wonen.

Annie logeerde daar meerdere malen en heeft daar toen Jan ontmoet. Het was blijkbaar liefde op het eerste gezicht, want zij trouwden op 29 mei 1935 in de Nieuwe Kerk op de Dam in Amsterdam. Zij vestigden zich in Amersfoort, later in 1949 in Amstelveen. Hun huwelijk duurde ruim 68 jaar.

Rangen en standen waren groot rond 1900 in het dorp Diepenveen. Opa Kieftenbelt ondervond dit ook in zijn werk. Meestal werden er kostuums gemaakt voor de jachtopzieners, het boerenfolk, de burgers en voor jongelui als ze aangenomen werden in de kerk. Kielen en werkbrokken voor de arbeidersbevolking. De rijke burgers gingen naar Deventer en de adel kocht in Den Haag.

De aansprektitels voor de vrouwelijke bevolking waren als volgt: mevrouw van de burgemeester (Doffegnies), mevrouw van de dominee, mevrouw van de dokter (Lechner), de juffrouw van de bovenmeester (Berkhout), vrouw Berends etc.

Alle bovengenoemde families speelden wel een rol in het le-

Harmen, Ab en Dirk, 1903 / 1904

ven van de familie Kieftenbelt (of zoals we ons zelf noemen: de Kieften).

Op een dag in 1914 kwam burgemeester Doffegnies naar opa Kieftenbelt; hij bracht slecht nieuws.

“Kieftenbelt, je moet de kerkklokken maar gaan luiden. De oorlog is uitgebroken.” Dat gaf een consternatie! Van heinde en verre kwam men te voet, te paard of met de fiets naar het kerkplein. Daar vertelde de burgemeester dat de mobilisatie was afgekondigd. Ook Harmen en Dirk moesten zich op een gegeven moment melden. Harmen werd kleermaker in dienst en Dirk kwam als oppasser bij de cavalerie. Dirk kon namelijk goed met paarden omgaan omdat hij vanaf zijn 14e jaar bij een rijke boerenfamilie in Wijhe diende. Soms kwam hij in die tijd wel thuis met paard en kar. Het paard kon net onder de balk van de schuurdeur door, kreeg een zak voer om, maar deponeerde ook wel wat. Voor de 7-jarige Jan was dit een spannende tijd. Al had hij dan als kleuter heel vaak de ‘Huzaren van Boreel’ te paard door het dorp zien rijden, nu was de hele bevolking bij de oorlog betrokken.

Op zekere dag waren er geruchten dat er Franse vluchtelingen (uit Valenciennes) zouden komen. Boeren met karren vol stro reden naar de school waar de vluchtelingen ondergebracht zouden worden. Vrouw Kieftenbelt bood ook de helpende hand, maar o wee, de tweede dag had ze luizen opgelopen en kwam ze niet meer in de school. Opoe onttrok zich niet aan haar plichten, want een Franse kleermakersfamilie kwam er regelmatig eten. Dat ging nog in de eerste oorlogsjaren. Deze familie had een houten woning gehuurd en de Kieften werden ook wel eens uitgenodigd om te komen eten en daar maakten ze kennis met pommes frites.

Zoals gezegd, in het begin van die oorlogsjaren was er wel voldoende voedsel, maar ook werd het 'schraalhans' bij de Kieften. Er werd een mooie bruine geit gekocht, die Siene werd genoemd (naar de eigenaar). Opoe heeft

de geit jaren gemolken, maar op zekere dag werd ook Siene geslacht omdat er geen vlees meer te koop was. Zo kon men weer even voort.

De taal was natuurlijk een probleem, zowel voor de dorpsbewoners als voor de vluchtelingen. Maar gelukkig sprak meester Berkhout Frans. Er werd geen les gegeven dus de meester werd tolk. Dat er komische dingen voorvielen was te voorzien. Op een dag moest Jan het scheermes van Dirk, die in Deventer was gelegerd, naar hem brengen omdat hij dat vergeten was mee te nemen. Bij aankomst bij de kazerne merkte Jan dat hij het mes was verloren. Bij thuiskomst zei opoe: je vraagt maar aan iedereen, ook aan de Fransen, die je tegenkomt, of ze een 'meskwaai' gevonden hebben. Dat deed Jan maar niemand begreep hem. Opoe had wat Franse woorden opgepikt zoals 'pourquoi', 'quand' etc. Vandaar de nieuwe naam voor het mes: 'meskwaai'.

De kerk speelde ook een rol mee. Zoals al vermeld was opa koster en moest elke weekse dag om 12.00 uur de klok luiden en zondags voor de kerkdienst. Jan bracht dan een stoof met kooltjes vuur voor zijn moeder naar de kerk, opdat ze geen last van koude voeten zou hebben. Het kerkvolk was altijd mooi gekleed. Veel vrouwen hadden een kanten muts

op waaronder het haar glad weggestopt was. Dat haar rook enigszins zurig omdat het met karnemelk aangesmeerd was.

Opoe had een goede zangstem en 'draagde' de gemeente mee tot het eind van het lied. Opoe had eens met drie andere heren een prijs gewonnen toen zij meededen aan een zangwedstrijd en a capello zongen. Ook speelde hij fluit en op het kerkorgel. Ook Albert speelde kerkorgel. Hij heeft jarenlang orgellessen gevolgd in Deventer en Zwolle. Jan leerde al vroeg orgelspelen en speelde vaak marsen en kerkelijke liederen. Ook zong hij graag. Hij was lid van de jongelingsvereniging.

De vrouw van de dominee kwam ook nog wel eens op visite bij haar vroegere hulp. Zij vernam dan allerlei nieuwtjes over alles wat er in het dorp gebeurde. Ook kwam mevrouw ieder jaar vragen of vrouw Kieftenbelt bij de schoonmaak wilde helpen. Er was 'niemand' in het dorp die zo mooi de glasgordijnen kon wassen, strijken en in plooiën kon ophangen. Toch waren er ook wel strubbelingen tussen beide dames. Dan werd Aaltje, de dienstbode, door mevrouw gestuurd met een lekkere griesmeelpudding met bessensap. Maar opoe was niet voor niets een Friezin! Zij stuurde Jan dan terug met de lekkernij, met de boodschap dat zij niet omgekocht wilde worden.

Opoe was een echte tuinierster. Altijd te vinden in de tuin. Als de jongens thuis kwamen was hun eerste loop naar de moestuin. Dat het huishoudelijke werk dan bleef liggen vond opoe niet erg. Jan moest vaak als hij zaterdag uit de Ambachtschool kwam nog alle matten kloppen en de vloeren dweilen.

In die tijd waren er ook al tuin-

Links Gerritje Berends, echtgenote van Dirk

Opa Kieftenbelt

keuringen en wat was opa trots als opoe een prijs had voor haar voortuin met de prachtige rozen die door de 'oude' Berends waren geleverd. Zelfs werden de rozen verstuurd naar haar zuster Gelsken, die vroedvrouw was in Scheveningen. De rozen werden in vloeipapier gewikkeld, in een doos gelegd en per trein verstuurd.

Harmen, Dirk en Jan hielpen ook mee in de moestuin. In hun verdere leven kwam deze tuinervaring goed van pas. Zelfs de kinderen van Dirk en Jan zit het tuinieren in de genen.

Op een dag kwam Harmen de tuin in. Tot zijn grote schrik zag hij een kind voorbij drijven. Dat was Appie Berends, het vriendje van Jan. Zo snel als mogelijk ging Harmen het water in en redde Appie. Later ontving hij van Appies vader (de 'oude Beer') als dank een zilveren horloge.

Ook gaat het verhaal dat Appies vader nog wel eens een haas schoot, maar dat hij de haas ook vaak miste. Wat had nu de oudere dorpsjeugd gedaan? Zij hadden van een polstro een haas gemaakt en die in het veld gezet. Prompt werd

er op geschoten. De kleine Jan werd door de dorpsjeugd voor hun karretje gespannen. Hem werd opgedragen, als hij Appies vader zag, te roepen: 'Strohaze, Strohaze'. Dat heeft hij geweten en gevoeld, want hij kreeg een flink pak op zijn broek.

Aan de overkant van de wetering woonde de familie Berkhout. Als de meester jarig was werd hij van huis gehaald door de schoolkinderen. Eén van de oudste kinderen liep dan met de vlag voorop en in optocht gingen ze dan naar school. Meester werd toegezongen en deelde dan koekjes uit met aan één kant een kleurtje, uit een trommel die hij van huis, onder zijn arm, meedroeg. De namen van de onderwijzeressen weet ik niet meer, maar wel dat zij mooie bloesjes met opstaand kraagje, lange rokken en laarsjes droegen en zelfs ook fietsten naar Deventer.

Het leukste vond Jan altijd als juffrouw Berkhout vaak naar haar man riep: "Herman, oew eitje stoat kloar" en hij dan antwoordde: "Ja vrouwe, ik komme....!"

Een andere leuke jaarlijkse dag was het schoolreisje. Verschillende boerenfamilies stelden paard en plattewagen beschikbaar voor

het leerlingenvervoer. Zo beschreef vader Jan een tocht naar de Julianatoren in Apeldoorn. De boeren menden de paarden, de leerlingen op de wagens, en zo sjokten de paarden via Deventer, Twello naar Teuge. Daar werd halt gehouden bij een café voor een beker melk. De boeren kregen elk een sigaar. Onderweg werd er gezongen en de leerlingen keken hun ogen uit naar de vreemde omgeving, omdat de meesten nooit verder waren geweest dan Deventer! Daarna door naar Apeldoorn naar de Julianatoren waar de hele dag werd gespeeld. Een glas limonade werd uitgedeeld, evenals op de terugweg bij hetzelfde café in Teuge. Tegen de avond kwam een ieder blij en vermoeid thuis.

Mijn vader Jan sprak altijd zeer waarderend over dokter Lechner. Opoe was op zolder. Toen ze naar beneden wilde was ze vergeten dat de losse trap was weggehaald. Ze had het luik vastgepakt om het dicht te doen en viel naar beneden waarbij haar hand tussen luik en vloer klem kwam te zitten. Gelukkig was ze niet alleen thuis. Harmen ging gebogen staan, zodat haar voeten konden rusten op zijn rug en de anderen haar konden helpen. Dokter Lechner heeft haar

Dirk in dienst

hand, die behoorlijk open lag, weer gehecht. Later zag men er niets meer van.

Een minder pijnlijk avontuur overkwam haar op de weg tussen Diepenveen en Deventer. Opoe had nog op latere leeftijd leren fietsen en was op weg naar Deventer. Maar uit tegenovergestelde richting kwam de politie te paard haar tegemoet. Afstappen ging moeilijk, dan maar doorfietsen, recht op de groep af. De paarden weken opzij en daartussendoor fietste opoe. Nooit heeft zij meer gefietst. Ze ging nog liever lopend naar Deventer!

Mijn vader had het vaak over het Kozakkenkolkje. Waarom het zo werd genoemd wist hij niet precies. Misschien was er een Kozak verdronken of was er ooit een Kozakkenkampement gelegd.

Na Jan's lagere schooltijd zou hij naar de ambachtschool in Deventer gaan. Je moest dan 14 jaar zijn om daar te worden aangenomen. Er werd een extra jaar op de lagere school doorgebracht en een werkperiode, als tuinmansjongen bij baron Stratenus. In de prachtige tuin met hoge rododendronperken, kon je gemakkelijk verstoppertje spelen om je behoefte te doen. Maar altijd vond de tuinmansbaas Jan wel terug, met de mededeling 'Jantje, je mag geen hoopjes maken hoor!'. Was er wel ergens een toilet? Vader Jan vertelde er altijd bij dat hij een prachtige tijd daar had doorgebracht en f 1,- in de week verdiende!

Hoe ging het verder met de familie Kieftenbelt?

Opa is in 1936 overleden. Hij haastte zich vanuit Deventer naar de kerk in Diepenveen om de kerkklok te luiden. Vlakbij de

Jan onderaan de ladder, op karwei

kerk kreeg hij een hartaanval.

Opoe is nog tot haar overlijden in augustus 1948 in het huis blijven wonen.

Harmen (gestorven in 1965) is met Lena Hasselder uit Almelo gehuwd en ging na zijn diensttijd bij de politie in Deventer werken. Zij hadden een dochter die in de oorlogsjaren is overleden.

Dirk Bouwe (gestorven in 1970) is met Gerretje Berends uit Welssem gehuwd en kwam na zijn diensttijd bij de spoorwegen in Deventer en Twello terecht. Zij kregen twee dochters, waarvan de oudste voor de tiende generatie (vanaf 1780) zorgde.

Albert bleef in de kleermakerij werken, werd ziek en leefde tot zijn overlijden in 1952 in de Brinkgreve.

Jan ging naar de Ambachtschool in Deventer en werd elektromonteur. Hij heeft van de Zuid-Hollandse eilanden tot en met Texel en van Haaksbergen tot en met Amersfoort en omstreken het 'licht' gebracht. Hij huwde met Annie La Grouw, woonde in Amersfoort waar zij twee zonen en twee dochters kregen. In 1949 verhuisden zij naar Amstelveen, waar hij werkte voor de Provincie Noord-Holland (PEN). Zij woonden daar ruim 55 jaar. Hij

stierf in 2003. De oudste zoon is in 1945 overleden (3 jaar), de jongste zoon heeft 2 zonen (8e generatie vanaf 1780).

Al deze verhalen hebben wij, Gerrie Vrieling-Kieftenbelt (jongste dochter van Dirk en Gerretje), An Kieftenbelt (oudste dochter van Jan en Annie) en andere kinderen van onze vaders gehoord en gedeeltelijk meegemaakt.

Zelf herinneren wij ons niet zo veel meer van Diepenveen uit onze kindertijd. Wel herinneren wij ons dat er in 1940-1945 op de brug naast het huis wegversperringen waren. Na de oorlog was er een brugafzetting van hout en steen waarin een mooie kieviet afgebeeld was. En verder herinneren wij ons natuurlijk de zandwegen en weilanden met pinksterbloemen en de lange weg van Diepenveen dorp tot station in Deventer. Wel vragen wij ons af waar de steen met de kieviet gebleven is.

Ook zouden wij graag met andere Kieftenbelts, die tot deze familie behoren, in contact komen. (In het Burgerlijk Wetboek van 1804 komt de naam Kieftenbelt nog veel voor).

Gerrie en An

Ansichtkaarten van Diepenveen

Het begon allemaal toen hij een jaar of zes geleden over de boekenmarkt in Deventer liep. Hij ontdekte er enkele oude ansichtkaarten van het dorp Diepenveen, waar hij sinds 1997 woonde. Ze kostten bijna niets, want de hype rond het sparen van ansichtkaarten was nog niet begonnen. Deze eerste kaarten kregen een ereplaatsje in zijn huis. Niet veel later waren het er echter zoveel dat er een album moest worden aangeschaft en nu zijn er al twee dikke albums vol. Onlangs kocht hij de tweehonderdste kaart.

Rudi Steenbruggen, is de naam van deze dorpsgenoot die gedreven door zijn interesse voor geschiedenis een schat verwierf voor de inwoners van Diepenveen. En in plaats van de schat te begraven, maakte hij een website, zodat iedereen de ansichtkaarten kan bewonderen.

Kijkt u maar eens op <http://members.home.nl/rudi.steenbruggen/> Via deze site kunt u zich ook aanmelden als u op de hoogte wilt worden gebracht van de nieuwe vondsten.

Ik praatte met Rudi en hoorde dat er twee soorten ansichtkaarten zijn. Er zijn de kaarten die door een uitgever zijn gemaakt, meestal in een grote oplage en er zijn de zogenaemde 'fotokaarten' die in een kleine oplage van zo'n vijftig stuks in omloop werden gebracht door een fotohandelaar, vaak in opdracht van een particulier die daarmee zijn bezit wilde showen. Dat deze laatste kaarten moeilijker te krijgen

zijn, spreekt voor zich.

Om de een of andere reden zijn steeds meer mensen kaarten gaan sparen. Sommigen sparen een bepaald gebouw, bijvoorbeeld stations en anderen willen alleen kaarten waar een Dafje opstaat. Het gevolg is voor Rudi goed te merken, want de kaarten van de oude stationnetjes van Diepenveen zijn moeilijk te vinden en er moet behoorlijk voor in de buidel worden getast en bij een kaartenveiling liep de prijs van een kaart van klooster Sion extreem hoog op, doordat iemand maar bleef bieden. Wat bleek? Het ging om het Dafje dat ook op de foto stond.

Op ansichtkaarten staan zelden personen, maar als je heel goed kijkt, zie je op een enkele iets verrassends. Zo is er een kaart van het fraaie landhuis 'De Uitweg' waar je achter een van de ramen een heel klein poppetje ziet, een dienstmeisje dat nieuwsgierig naar de fotograaf gluurt.

Van sommige gebouwen is op de kaarten te zien hoe ze verander-

den van aanzien. Op de verschillende ansichten van de kerk zie je de tijd verstrijken in de aanblik van de begroeiing. Eerst is er een begin van klimop te zien, dan is de muur ermee overwoekerd en op de derde foto is alle klimop verwijderd.

Ansichtkaarten zijn leuk vanwege de foto, maar ze hebben ook een achterkant en deze achterkanten tonen ons net als de foto op de voorkant de wereld van toen. Een wereld zonder computer en zelfs nog zonder telefoon. Een kaart met de aankondiging erop van een bezoekje voor 'aanstaande zondag' en als het niet uitkomt dan 'graag bericht per telegraaf'. Een wereld van discipline zien we aan een kaart van pension Ruimzicht (waar nu Het Weterman staat). Deze werd maar liefst drie keer afgestempeld: in Diepenveen bij het vertrek op 1 augustus, in Brummen als tussenstation ook op 1 augustus en in Steenderen bij aankomst, eveneens op 1 augustus. In één dag gepost en bezorgd dus en dat was in 1901!

Sommige kaarten maakten een lange reis om uiteindelijk weer terug te komen in Diepenveen. De oudste kaart die Rudi in zijn bezit heeft, vond hij hier in Nederland terug op een ansichtkaartenbeurs. De kaart, met een afbeelding van Oud Rande, was rond 1900 naar Parijs gestuurd! Kaarten van Oud Rande waren trouwens geliefd. Op een ervan

De tweehonderdste kaart

staat een soort bekentenis. De afzender verontschuldigt zich voor het feit dat hij/zij nog niet terug is in Amsterdam voor ‘het opdoen van geleerdheid’ en in plaats daarvan in het mooie met herfsttinten getooide Diepenveen, luiert en golf speelt.

Sinds de website er is en veel mensen de kaarten kunnen bekijken, komen er leuke reacties. Zo kwam er een mail uit Nieuw Zeeland van iemand die twee kaarten had van de Boxbergerweg. Hij wilde ze aan Rudi schenken, want dan waren ze in goede handen. En toen op de site iets over de tekst werd verteld die achterop een kaart van de laan bij de Roobrug stond (de aankondiging van de geboorte van een zoon), mailde een mevrouw dat het haar vader was die de kaart had verstuurd. Deze was in die tijd tuinman op de Roobrug.

Rudi heeft in de loop der jaren een soort zesde zintuig ontwikkeld. Soms, als hij in de bakken snuffelt op een van de ansichtkaartenbeurzen en een kaart tevoorschijn trekt, weet/voelt hij al dat het een kaart van Diepenveen moet zijn. Een kaart met een rivier bijvoorbeeld, geen opschrift aan de fotokant. Hij draait hem om en ja hoor: ‘De IJssel bij Diepenveen’!

Zolang er nog leuke en onbekende kaarten opdoemen, blijft Rudi ze verzamelen. Van ons mag hij! Graag zelfs.

Rest me nog om u namens Rudi te vragen of u niet even op zolder kunt kijken of in die ene oude schoenendoos om te zien of er misschien nog een ansichtkaart in zit die nog niet op zijn website staat.

Met dank aan Rudi voor zijn enthousiaste verhalen.

Oud en nieuw op de foto

U ziet hier een foto uit 1930 van de vroegere Dorpsschool. Op deze plek staat nu ‘Hof van Salland’.

1930

1979

2007

Vogels

Ik was er al heel vaak over aangesproken. “Man laat toch eens naar je oren kijken!” Steeds wist ik het met een of andere slimmigheid weer uit te stellen. Maar uiteindelijk was het onhoudbaar geworden. Als je ja of nee op een vraag al niet meer kunt onderscheiden, wordt de oorarts uiteindelijk – dat hoop je – je enige redmiddel.

Het resultaat was verbluffend! Met twee splinternieuwe en moderne apparaten in mijn oren stond ik als aan de grond genageld. Had ik dat al die tijd gemist? Ik hoorde de vogels weer kristalhelder zingen en ik hoorde geluiden die ik jarenlang niet meer had opgemerkt.

Vol verwachting begon ik meteen aan een wandeling in de prachtige natuur van ons dorp. Ik liep verrukt van zoveel vogelgezang over van vreugde. En vreugde wil je delen met anderen. Nou die kans kwam. In de verte kwam iemand aanlopen, petje op en een drietand over zijn schouder.

“Goedemorgen, mooi hè met al die vogels!”, zei ik enthousiast toen we elkaar genaderd waren.

Hij bleef staan, keek me aan, liet de drietand langzaam van zijn schouder zakken en zei:

“Wat mien-ie met die vogels?”

“Nou”, zei ik, “ze zingt zo prachtig en ze geeft mekaar ook nog antwoord!”

Terwijl hij zijn vork weer over zijn schouder legde, aan zijn petje trok en aanstalten maakte om zijn weg te vervolgen, zei hij:

“Oh die, die hebt hier altijd al esetten!”

Enigszins verbouwereerd zette ik mijn wandeling voort.

Een wandelende Diepenveener

Oude school- en klassenfoto's

Hebt u nog geen kijkje genomen bij de foto-expositie met oude school- en klassenfoto's van de vroegere Dorpsschool, De Zonnewijzer en Slingerbos? Als u snel bent, kan dat nog! In de bibliotheek van Diepenveen kunt u hiervoor nog tot 16 november terecht. De tentoonstelling wordt georganiseerd in het kader van ‘Nederland Leest’, waarbij in het hele land het boek “De gelukkige klas” van Theo Thijssen, geschreven in 1926, centraal staat.

Nieuwe burgemeester op bezoek in Diepenveen

Burgemeester Andries Heidema met zijn vrouw bezoeken onze kraam tijdens de verenigingsmarkt op 15 september 2007. Op de foto staan verder Annie de Ruiter en Leo Hattink, bestuursleden van de Historische Vereniging.